

МОЖЛИВОСТІ ЗЛОВЖИВАННЯ СПРОЦЕНОЮ СИСТЕМОЮ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ ТА НАПРЯМИ ЇХ МІНІМІЗАЦІЇ

FEATURES ABUSE SIMPLIFIED SYSTEM OF TAXATION, ACCOUNTING AND REPORTING AND DIRECTIONS TO MINIMIZE THEM

У статті розглянуто можливості зловживання спрощеною системою оподаткування великим та середнім бізнесом, який використовує її для уникнення сплати податків. Також спрощена система оподаткування використовується контрабандистами, бо відсутність обліку не дає змогу митниці провести постаудит. Крім того, спрощеною системою оподаткування зловживають зсередини. За браком системи ефективного контролю за реальними обсягами продажів, платники податків можуть досить легко применшувати свій оборот. Податкова реформа має бути спрямована на удосконалення єдиного податку та очищення від тих громадян, які ним зловживають, а не на його фактичну ліквідацію. Можемо зробити висновок, що більшість проблем податкової системи України міститься не у спрощеній системі оподаткування, а у загальній системі оподаткування, тому вкрай необхідно провести комплексну модернізацію саме загальної системи.

Ключові слова: спрощена система оподаткування, єдиний податок, малий бізнес, податкова реформа, загальна система оподаткування.

В статье рассмотрены возможности злоупотребления упрощенной системой налогообложения крупным и средним бизнесом, который использует ее для ухода от уплаты налогов. Также упрощенная система налогообложения используется контрабандистами, ибо отсутствие учета не позволяет таможене провести постаудит. Кроме того, упрощенной системой налогообложения злоупотребляют изнутри. За неиме-

нием системы эффективного контроля за реальными объемами продаж, налогоплательщики могут достаточно легко уменьшать свой оборот. Налоговая реформа должна быть направлена на совершенствование единого налога и очистки от тех граждан, которые им злоупотребляют, а не на его фактическую ликвидацию. Можем сделать вывод, что большинство проблем налоговой системы Украины содержится не в упрощенной системе налогообложения, а в общей системе налогообложения, поэтому крайне необходимо провести комплексную модернизацию именно общей системы.

Ключевые слова: упрощенная система налогообложения, единый налог, малый бизнес, налоговая реформа, общая система налогообложения.

The article discusses the possibility of abuse of the simplified taxation system of large and medium businesses, which uses it for tax evasion. Also simplified tax system used by smugglers for lack of consideration does not allow Customs to conduct postaudit. In addition, the simplified tax system abuse inside. In the absence of effective control of real sales, taxpayers may quite easily underestimate its turnover. Tax reform should be aimed at improving the single tax and purification of those citizens who abuse it, and not its actual liquidation. We can conclude that most of the problems of the tax system in Ukraine does not contain a simplified tax system and tax system in general, so it is necessary to conduct comprehensive modernization is the overall system.

Key words: the simplified system of taxation, single tax, small business, tax reform, the overall tax system.

УДК 336.228.34

Данилишин В.І.

к.е.н., доцент кафедри обліку та фінансів

Івано-Франківський інститут менеджменту

Тернопільського національного економічного університету

Стефанків О.М.

к.е.н., доцент кафедри обліку та фінансів

Івано-Франківський інститут менеджменту

Тернопільського національного економічного університету

Постановка проблеми. Розвиток економіки будь-якої країни залежить від ефективності діяльності малого підприємництва. Доходи від його діяльності становлять значну частку державного та місцевого бюджетів, розширюється спектр товарів та послуг, які пропонуються споживачам, підтримується високий рівень конкуренції тощо. Податкове стимулювання суб'єктів малого підприємництва є одним з ключових чинників, що забезпечує його стабільний розвиток. Слід зазначити, що розвиток малого бізнесу – це не тільки розширення податкової бази, але і збільшення кількості робочих місць, стимулювання населення до самозайнятості, розвиток інфраструктури та ін. Історія податкового стимулювання розвитку малого бізнесу в Україні є нетривалою, вона має свої успіхи та провали. Спрощеною системою оподаткування зловживає великий та середній бізнес, який використовує її для уникнення сплати податків. Зокрема, більшим компаніям іноді буває вигідніше розділитися на декілька, щоб скористатися відносно низькими ставками єдиного податку або для працевлаштування

може бути вигідно реєструвати своїх працівників як підприємців. Також спрощена система оподаткування використовується контрабандистами, бо відсутність обліку не дає змогу митниці провести постаудит. Крім того, спрощеною системою оподаткування зловживають зсередини. За браком системи ефективного контролю за реальними обсягами продажів, платники податків можуть досить легко применшувати свій оборот.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам податкового стимулювання малого бізнесу присвячені праці Ю. Іванова, А. Крисоватого, М. Слатвінської, А. Соколовської та ін. Зазначені вчені зробили вагомий внесок у розвиток вітчизняної системи оподаткування в цілому та розбудову єдиного податку зокрема. Однак, необхідність подальшого розвитку механізму справляння єдиного податку диктується змінами макроекономічної кон'юнктури та потребує розвитку подальших досліджень у цьому напрямі. Тому метою статті є оцінка можливостей зловживання спрощеною системою оподаткування, обліку і звітності та напрями їх мінімізації.

Постановка завдання. Метою дослідження є встановлення можливостей зловживання спрощеною системою оподаткування, обліку та звітності та напрями реформування податкової системи України з метою їх мінімізації

Виклад основного матеріалу. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності (ССО) була запроваджена в Україні з 1 січня 1999 року. Визначальною рисою ССО є спрощення способу оподаткування. Підприємства та підприємці, що використовують ССО, сплачують особливий податок (єдиний податок), який замінює частину інших податків та зборів, перш за все податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб та податок на додану вартість. Єдиний податок має спрощений механізм нарахування, що дозволяє його платникам зменшити витрати на ведення обліку та подання звітності. Зокрема, частина платників єдиного податку мають право не використовувати реєстратори розрахункових операцій (касові апарати).

Метою запровадження ССО була підтримка малого бізнесу та сприяння його розвитку. З одного боку ССО була покликана сприяти легалізації малого бізнесу, оскільки складність обліку та процедур сплати податків, а також зловживання представників держави при застосуванні норм податкового законодавства були однією з причин перебування частини малого бізнесу «в тіні». З іншого боку ССО мала сприяти активізації підприємницької діяльності, оскільки зменшення вимог до обліку та звітності знижувало бар'єр для входу на ринок нових суб'єктів підприємництва особливо фізичних осіб-підприємців (ФОП).

З часу запровадження ССО зазнавала неодноразових змін, які стосувалися ставок єдиного податку, порядку його нарахування, переліку податків, які замінювалися єдиним податком, а також критеріїв надання підприємствам та ФОП права на використання ССО. Найбільшими були зміни 2010 року, що передбачали збільшення зобов'язань для платників єдиного податку зі сплати внесків до Пенсійного фонду, та 2012 року, що включали перегляд ставок та зміну способу нарахування єдиного податку для частини платників [3].

Відповідно до Податкового кодексу платники єдиного податку ведуть спрощений бухгалтерський облік. Зокрема, фізичні особи-підприємці, які є платниками єдиного податку та не є платниками ПДВ, мають вести лише книгу обліку доходів, яка заповнюється раз на день та може існувати в електронному вигляді. Юридичні особи з аналогічним статусом мають вести бухгалтерський облік у спрощеному порядку, який передбачає, серед іншого, збереження первинних документів обліку. Додаткові зобов'язання з ведення бухгалтерського обліку накладаються на тих платників єдиного податку, які

є також платниками ПДВ. Спрощення бухгалтерського обліку тягне за собою скорочення витрат на оплату праці бухгалтерів або самостійне ведення бухгалтерського обліку, навчання працівників, оплату бланків документів та спеціалізованого програмного забезпечення. Крім цього, скорочуються підстави для проведення перевірок та накладення штрафів податковими органами, а отже зменшуються відповідні витрати часу та грошей [5].

До субсидій, які надаються за допомогою ССО, можуть отримувати доступ також середні та великі підприємства. Такий доступ може реалізовуватися кількома способами:

1) формальне подрібнення бізнесу (наприклад, шляхом реєстрації продавців у закладах роздрібно-ї торгівлі та закладах харчування як ФОП, що використовують ССО).

2) співпраця із суб'єктами господарювання, що використовують ССО, для ухилення від оподаткування. Приклад: підприємство, що використовує загальну систему оподаткування, продає продукцію ФОП, що використовує ССО. При цьому ціна продукції в документах занижується, а різницю ФОП передає представникам підприємства готівкою. Це дозволяє підприємству знизити виручку і відповідно зменшити зобов'язання зі сплати ПДВ та податку на прибуток. Підприємство також отримує необліковану готівку, яку можна використати, зокрема, для неформальної виплати зарплати працівникам (з ухиленням від сплати ПДФО та ЄСВ) та дивідендів, а також для фінансування виробничих витрат, сплати хабарів тощо.

3) економія на ПДФО та ЄСВ шляхом оформлення найманих працівників як ФОП, що використовують ССО.

Певний рівень зловживань властивий будь-якій системі оподаткування чи її частині. Звичайно з ними необхідно боротися, однак заходи проти них мають бути економічно ефективними. Видатки, зокрема, включають адміністративні витрати на контроль та перевірки; збитки добросовісних платників податків від додаткових заходів з контролю; корупційні ризики та інше зловживання владою – наприклад, політичні репресії, зачищення ринків для кола наблизених осіб тощо. Крім того, необхідно враховувати, що фіскальний ефект означає лише більш ефективний перерозподіл, а не збільшення добробуту; у той же час видатки часто є чистими втратами. Таким чином, якщо, наприклад, витрата однієї гривні допомагає зібрати п'ять гривень доходу до бюджету, це є економічно продуктивним лише, якщо уряд може використати їх на 20% ефективніше, ніж платник податків. З іншого боку звичайно ухилення від сплати податків також призводить до численних негативних побічних наслідків.

Зловживання спрощеною системою оподаткування є дуже очевидними. Зокрема «ззовні» зло-

вживає великий та середній бізнес, який використовує її для уникнення сплати податків на працю. Зокрема, більшим компаніям іноді буває вигідніше розділитися на декілька, щоб скористатися відносно низькими ставками єдиного податку, або для працевластувачів може бути вигідно реєструвати своїх працівників як підприємців. Також спрощена система оподаткування використовується контрабандистами, бо відсутність обліку не дає змогу митниці провести постаудит. Загалом, зловживання спрощеною системою оподаткування слід уважати третім за важливістю способом ухилення після офшорів та «податкових ям». Дослідження Програми USAID ЛЕВ оцінює їх у 6,3 мільярди гривень (у 2013 році), що склало 0.4% ВВП, що становить лише на 10% менше, ніж сукупний дохід від єдиного податку. Водночас, це приблизно у десятеро менше, ніж, наприклад, зловживання у сфері повернення ПДВ, що за оцінками становило 50-70 мільярдів гривень того ж року [7].

Крім того, спрощеною системою оподаткування зловживають зсередини. За браком системи ефективного контролю за реальними обсягами продажів, платники податків можуть досить легко применшувати свій оборот. У цьому немає сенсу для платників єдиного податку (1 та 2 група), оскільки таким чином вони не можуть зменшити свої податкові зобов'язання – з одним, але важливим, виключенням. А саме, ті, у кого обсяг продажів перевищує ліміт, відтак унеможливаючи застосування ними відповідного режиму спрощеної системи оподаткування, мають серйозну зацікавленість у тому, щоб применшувати обсяги, оскільки в іншому разі вони будуть змушені платити набагато більше. Це є особливо важливим для верхньої межі другої групи, де платники податків користуються максимальною вигодою від фактичної регресивної шкали єдиного податку, у той час, як підприємці 3 групи повинні сплачувати 5% (без сплати ПДВ) від загального обороту. У той же час стимул приховувати обсяги продажів у межах 3 групи є знову ж таки меншим, бо можна заощадити лише 5% від прихованого обсягу. Таким чином, можна очікувати, що аномально висока кількість підприємців буде звітувати про оборот ближчий до верхньої межі 2 групи, можливо фактично заробляючи при цьому більше.

Зазвичай не викривлений розподіл фірм за їх розміром чітко відповідає кривій Парето. Будь-яке відхилення від цього правила свідчить про певні проблеми. Таким чином, якщо ми відкладемо на графіці кількості фірм, які декларували обсяги продажів у певних вузьких діапазонах, тоді надлишок над кривою Парето дасть нам приблизну оцінку кількості підприємців, які перевищують ліміт. Використовуючи цей метод дослідження, Програма USAID ЛЕВ виявила, що 28600 підприємців (або близько 5,4% всіх підприємців, які користуються

групою II спрощеної системи оподаткування) можна запідозрити у перевищенні ліміту – хоча, можливо, багато з них звітують чесно, просто воліють не перевищувати свій ліміт. Також трохи менша кількість підприємців задекларувала приблизні (круглі) цифри, що виглядає дещо підозріло, але скоріш за все просто означає, що ті підприємці не були достатньо точними у фіксуванні своїх продажів – оскільки це все одно не впливає на їхні податкові зобов'язання. Однак, саме з цієї причини ці порушення є незначними і не призвели до будь-яких втрат доходів урядом. Загалом, приховані обороти за оцінками становили 7,8-13,2 мільярдів гривень понад задекларовані надходження, отже разом – в межах 40 млрд. Беручи до уваги, що в іншому випадку ці підприємці були б змушені платити 5% на 3 групі спрощеної системи оподаткування, фіскальні втрати внаслідок цих зловживань становлять близько 1.6 мільярда гривень [7].

У той же час, для 3 групи (де надання недостовірної інформації означає уникнення від сплати податків) розподіл є майже рівномірним, окрім невеличких надлишків ближче до верхньої межі. Хоча це не означає, що таких порушень взагалі немає, але навіть опоненти ССО не наводять жодних доказів щодо систематичного та значного заниження декларованих доходів на 3 групі. Отже, проблема скоріше за все, обмежується наведеними вище цифрами.

Таким чином, дослідження показує, що зловживання таки існують і вони дійсно охоплюють багато тисяч людей. Однак, вони не є фіскально важливими. Що, у свою чергу означає, що найбільш економічно ефективний спосіб боротьби з ними – це є точкові втручання, а не наступ на спрощену систему оподаткування як таку чи масований тиск на потенційних зловживачів, як, наприклад, примусове використання касових апаратів.

Останній випадок є хорошим прикладом того, яку шкоду можна нанести, керуючись неправильними підходами, що базуються на поодиноких свідченнях. Загальна (пряма і непряма) вартість купівлі, встановлення та обслуговування касових апаратів платниками податків 2 групи у перший рік оцінювалася Державною регуляторною службою України на рівні 37 мільярдів гривень. Звичайно, ця сума буде меншою просто тому, що економіка може пристосуватися. А саме кілька сотень тисяч підприємців, для яких такі витрати будуть не підйомними будуть змушені закрити свій бізнес та звільнити своїх працівників, так само, як це вже сталося у 2010 році. Вони будуть змушені або шукати роботу (а робочих місць в кризовий період бракує), або звертатися по соціальну допомогу, або піти в тінь. У той же час ті, хто встановлять касові апарати не обов'язково сплачуватимуть більше податків – адже є багато способів для ухилення від сплати, особливо в такій корумпованій

країні, як Україна. Натомість з цими зловживаннями можна боротися (коли збитки від них стануть співмірним з іншими видами зловживань) шляхом ідентифікації непрямих ознак асоційованих з високою ймовірністю заниження обсягів обороту. Наприклад, серед них можуть бути розмір приміщень, використання реклами чи брендів, галузь і т.п. або певна комбінація цих ознак. Відповідні категорії повинні розглядатися окремо – можливо вилучені з 2 групи (відтак, повинні перейти на 3 групу або взагалі на загальну систему), можуть бути зобов'язані встановити касовий апарат – у цьому випадку на це буде поважна причина; можливо якісь інші заходи. Однак, ці ускладнення не будуть і не повинні наносити збитки решті 95% підприємців, які нічого не порушили.

Як згадувалося вище, спрощена система оподаткування є певного роду пільгою. Хоча це і не було частиною початкового задуму її авторів, у цьому немає нічого поганого, оскільки певний пільговий режим для малого бізнесу може бути виправданий принаймні з двох причин: соціальної (оскільки це допомагає скоротити безробіття) та інституційної (як компроміс у детінізації). Звичайно як і будь-яка пільга, вона є несправедливою і, що важливіше, привносить економічні викривлення.

За дослідженням USAID ЛЕВ, прямі фіскальні втрати від пільгового режиму для малого і дрібного бізнесу з відносно низькими ставками, які передбачає українська спрощена система оподаткування, складають 4,8 мільярди гривень або 0,3% від ВВП. Разом із втратами від вищезгаданих зловживань вони становлять 11,1 мільярдів, що приблизно на 60% більше, ніж заощаджується на непотрібному бухгалтерському обліку, адміністративних витратах та витратах на дотримання законодавства. Однак, зазначимо, що доходи, які не були зібрані до державного бюджету, все ще не витрачені даремно, оскільки вони залишилися доходом приватного сектору. Разом з тим на іншій шальці ми маємо чисті втрати – тому на цьому рівні, спрощена система оподаткування ймовірно все ж сприяє підвищенню суспільного добробуту, незважаючи на її недоліки [7].

Однак, викривлення, які вона створює, можуть призвести до безповоротних втрат, які перевищують доходи. Однак, зрозуміло, що принаймні деякі з цих викривлень можуть вести до наслідків, які є бажаними з інших точок зору. У таких випадках їх слід уважати елементами політики конкурентоздатності, соціальної політики, тощо; і, відтак, подібні «викривлення» краще називати «стимулами». Деякі фірми свідомо обмежують зростання або штучно розділяються на декілька дрібніших, аби не наражатися на ризик і не мати справ із загальною системою оподаткування, де адміністрування – складне та дискреційне, а податкові зобов'язання є обтяжливими та непередбачуваними. Такі дії

повинні уважатися шкідливими, однак, із застереженням, що багато таких фірм взагалі не з'явилися б і ніколи не вирости б, якщо б не були на початковому етапі захищені від негараздів загальної системи оподаткування. Очевидний спосіб зменшити негативний ефект цього явища – зробити так, щоб загальна система оподаткування була більш сприятливою для ведення бізнесу. Існує велика кількість малих підприємств, які зі своїми бізнес-моделлями вже виростили з парникових умов спрощеної системи оподаткування, однак все ще не готові брати на себе всі проблеми, пов'язані з загальною системою. Крім того, використання схем з мінімізації податків, які описані вище, несе за собою високі ризики та інші транзакційні витрати, тому фірми середнього розміру, які користуються ними, були б раді позбутися цих ускладнень, якщо б умови стали більш сприятливими. Ці категорії бізнесу можуть створити політичний тиск для проведення справжньої податкової реформи, що є позитивним моментом цієї ситуації.

Поширеними є скарги на те, що малі фірми конкурують нечесно, оскільки вони сплачують менше податків. Це може у багатьох випадках відповідати дійсності, оскільки в середньому їх податкове навантаження є справді нижчим, ніж в середньому по економіці. Однак, насамперед ніщо не вказує на те, що вони платили б більше, якби їх виштовхнули на загальну систему. Нагадаємо, що ССО була запроваджена, серед іншого, з фіскальних міркувань – як презумптивне оподаткування, від якого важко ухилитися; і її запровадження призвело до значного зростання надходжень від відповідних категорій платників податків. Зараз відповідно до даних, оприлюднених проектом USAID SURE, середній підприємець на загальній системі сплачує до бюджету в середньому не більше, ніж на ССО. Ці проблеми можуть гостро стояти лише у деяких невеликих за обсягом секторах, оскільки платники податків за спрощеною системою становлять 1/16 частину усього сектора підприємств (за обсягами реалізації). Також варто зазначити, що немає тенденції до зростання цієї частки, що мало би спостерігатися, якби такі компанії справді масово перемагали у конкурентній боротьбі. Ці викривлення варто порівняти з викривленнями, які толеруються (і навіть створюються) при загальній системі оподаткування, коли деякі наближені до можновладців фірми можуть користуватися фактичним привілеєм з сплати податку на прибуток підприємств, ухиленням від сплати ПДВ чи шахрайством із ним та іншими видами «несправедливості». Більше того, ті самі фірми можуть зловживати дискреційними можливостями, які надає загальна система оподаткування, для придушення своїх конкурентів санкціями за нібито порушення податкового законодавства або просто рейдерським захопленням конкурентів.

У той же час, відповідно до оцінок Програми USAID ЛЕВ, без ССО загальне податкове навантаження на маленьку фірму становило б у середньому до 14%, порівняно з нинішніми 7.7%. Це б взагалі знищило більшість малих підприємств, особливо зважаючи на те, що більші компанії часто мають більшу ефективність завдяки ефекту масштабу та часто користуються домінантним становищем на ринку [7].

У світлі останнього, створення деяких пільг для малих підприємств може бути виправданим, оскільки вони допомагають підтримувати конкуренцію. Наприклад, лобі великих роздрібних мереж, що найголосніше скаржиться на «несправедливу конкуренцію», насправді представляє ряд компаній, яких українські антимонопольні органи неодноразово звинувачували у цій змові та інших анти-конкурентних практиках. Цілком ймовірно, що якщо їм вдасться позбавитися ССО, яка тримає на плаву їхніх менших конкурентів, ці компанії зможуть легко придушити конкуренцію через ініціювання масових перевірок дрібних торговців та отримати домінантне становище на ринку. Зазначимо, що такий розвиток подій може серед іншого загострити проблему бідності, оскільки наразі бідні мають доступну можливість придбати необхідні товари – можливо з меншим захистом та менш зручно, але натомість недорого завдяки жорсткій конкуренції проміж дрібними торговцями, з яких збирають не так вже й багато податків.

Нарешті, спрощену систему оподаткування звинувачують у наданні пільг добре оплачуваним фахівцям таким, як ІТ-спеціалісти. Це також частково правда, однак, з важливими нюансами. На додаток до вищезгаданого «компромісу з детінізації» іншим важливим аргументом на користь такої ситуації є те, що в більш широкій перспективі до цього варто ставитися, як до важливого елементу політики конкурентоздатності.

Висновки з проведеного дослідження. Те, що в Україні спрощена система оподаткування обросла численними проблемами, свідчить не про те, що дана ідея неефективна, а про те, що гарна ідея застосовується неефективно. Податкова реформа має бути спрямована на її удосконалення та очищення від тих громадян, які нею зловживають, а не на її фактичну ліквідацію. Знайти компроміс з підприємцями можливо лише через встановлення балансу між додатковими обмеженнями для платників єдиного податку і новими можливостями для тих із них, які дійсно є малим бізнесом.

За результатами дослідження можемо зробити висновок, що більшість проблем податкової системи України міститься не у ССО, а у загальній системі оподаткування. Тому, вкрай необхідно, провести комплексну модернізацію саме загальної системи. У подальшому, зменшення так званої

«пільговості» спрощеної системи по відношенню до загальної має відбуватися не через погіршення умов та звуження сфери використання ССО, а шляхом лібералізації та спрощення саме загальної системи, що у свою чергу може суттєво знизити рівень зловживань окремими можливостями ССО.

Ключовими змінами для подальшого економічного росту та легалізації оборотів лишається запровадження повномасштабної податкової реформи, без якої справжня боротьба з тінізацією економіки неможлива і багато в чому контрпродуктивна.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Аністратенко Ю.І. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності: переваги та недоліки // Наше право.– 2013.– №12. – С. 180–184.
2. Ільшаненко В.А. Наслідки і проблеми застосування спрощеної системи оподаткування в Україні // Держава та регіони.– Серія: Економіка та підприємництво. – 2013.– №3. – С. 13–18.
3. Логвіновська С.І. Концептуальні підходи до спрощеної системи оподаткування в Україні // Економічний форум.– 2013.– №3. – С. 180–188.
4. Орлова В.О. Вплив спрощеної системи оподаткування на подальший розвиток малого бізнесу // Сталий розвиток економіки.– 2013.– №3. – С. 78–81.
5. Податковий кодекс України від 01.04.2017 №2755-VI // zakon.rada.gov.ua
6. Слатвінська М.О. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу: стан, проблеми, перспективи: монографія / М. О. Слатвінська. – Одеса: ONEU, 2012. – 252 с.
7. Спрощена система оподаткування в Україні: оцінка в контексті сучасних реалій. Програма USAID «Лідерство в економічному врядуванні»// www.lev.org.ua
8. Спрощена система оподаткування у баченні Мінфіну: вивчаємо проект податкової реформи / «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.dtk.ua/ua/simple/common/36579>

REFERENCES:

1. Anistratenko Yu.I. Sproshchena systema opodatkuvannia, obliku ta zvitnosti: perevahy ta nedoliky // Nashe pravo. – 2013.– #12. – S. 180–184.
2. Iliashenko V.A. Naslidky i problemy zastosuvannia sproshchenoi systemy opodatkuvannia v Ukraini // Derzhava ta rehiony. – Serii: Ekonomika ta pidpriemnytstvo. – 2013. – #3. – S. 13–18.
3. Lohvinovska S.I. Kontseptualni pidkhody do sproshchenoi systemy opodatkuvannia v Ukraini // Ekonomichni forum. – 2013. – #3. – S. 180–188.
4. Orlova V.O. Vplyv sproshchenoi systemy opodatkuvannia na podalshyi rozvytok maloho biznesu // Stalyi rozvytok ekonomiky. – 2013.– #3. – S. 78–81.
5. Podatkovi kodeks Ukrainy vid 01.04.2017 #2755-VI // zakon.rada.gov.ua
6. Slatvinska M.O. Alternatyvni systemy opodatkuvannia maloho biznesu: stan, problemy, perspektyvy: monohrafiia / M. O. Slatvinska. – Odesa: ONEU, 2012. – 252 s.

7. Sproshchena systema opodatkuvannia v Ukraini: otsinka v konteksti suchasnykh realii. Prohrama USAID "Liderstvo v ekonomichnomu vriaduvanni"// www.lev.org.ua

8. Sproshchena systema opodatkuvannia u bachenni Minfinu: vyvchaiemo proekt podatkovoi reformy / "Debet-Kredyt" [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://news.dtk.ua/ua/simple/common/36579>

Danylyshyn V.I.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Accounting and Finance
Ivano-Frankivsk Institute of Management
Ternopil National Economic University

Stefankiv O.M.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Accounting and Finance
Ivano-Frankivsk Institute of Management
Ternopil National Economic University

FEATURES ABUSE SIMPLIFIED SYSTEM OF TAXATION, ACCOUNTING AND REPORTING AND DIRECTIONS TO MINIMIZE THEM

The development of the economy of any country depends on the effectiveness of small business. Revenues from its activities constitute a significant share of state and local budgets, expanding the range of goods and services that are offered to customers, maintained a high level of competition and so on. Tax incentives for small businesses are one of the key factors that ensure its stable development. It should be noted that the development of small businesses is not only broadening the tax base, but also an increase in the number of jobs, encouraging people to self-employment, development of infrastructure etc. the History of tax incentives of development of small business in Ukraine is short-lived, it has its successes and failures. A simplified system of taxation abuses large and medium-sized business that uses it for tax evasion. In particular, large companies sometimes more profitable to split into a few to take advantage of relatively low rates of single tax, or employers can be beneficial to register their employees as entrepreneurs. Also a simplified system of taxation used by smugglers, for lack of consideration does not allow the customs to conduct a postaudit. In addition, a simplified system of taxation abuse from the inside. Due to lack of effective control over real volumes of sales, taxpayers can quite easily underestimate its turnover.

The fact that in Ukraine the simplified system of taxation has acquired many problems, does not indicate that this idea is ineffective, but that good idea is used inefficiently. Tax reform should be directed towards its improvement and purification of those citizens who are being abused, not its virtual elimination. To find a compromise with entrepreneurs is only possible through balancing the additional restrictions for single tax payers and the new opportunities for those who really are a small business.

According to the results of the study can conclude that most of the problems the tax system of Ukraine is not in the simplified tax system, and taxation system. Therefore, it is imperative to conduct a comprehensive upgrade of the overall it system. In the future, reducing the so-called «concessionality» of the simplified system in relation to the total should not occur because of the deteriorating conditions and narrowing the scope of use of the simplified system of taxation, and by liberalizing and simplifying the overall it system, which in turn can significantly reduce the level of abuse of individual features of the simplified tax system.

Key changes for future economic growth and the legalization of momentum remains the implementation of full-scale tax reform, without which a real struggle against shadow economy is impossible and largely counterproductive.